

SØSKENDEGRUPPER

GUIDE: SÅDAN GØR DE
I KØBENHAVNS
KOMMUNE

1. HENVISNING OG OPSTART AF GRUPPEFORLØB

- ▶ **HENVISNING OG VENTETID:** Henvisningen til søskendegrupperne sker fra Københavns Kommunes Borgercenter Handicap. Når en familie er blevet visiteret til et søskendegruppeforløb, opskrives barnet på en venteliste. Børnene kan blive på ventelisten, indtil fagpersonerne vurderer, at der er en gruppe, som er passende til barnet. Det tilstræbes, at børnene ikke venter længere end 6 måneder på at komme med i et forløb.
- ▶ **ORIENTERING OM OPSTART.** I Københavns Kommune er erfaringen, at det er vigtigt at kontakte forældre og søskende i god tid og informere dem om opstartssamtale, forløbets varighed og dato for opstart.
- ▶ **FORVENTNINGSAFSTEMNING INDEN OPSTART.** Inden et forløb startes op, inviteres familien til en forsamtale. Forsamtalen fungerer som en forventningsafstemning, hvor indholdet i og formålet med forløbet præsenteres for familien. Familiekonsulenten fortæller forældre og barn, hvad gruppeforløbet indeholder af aktiviteter, og pointerer væsentligheden i, at barnet møder op og deltager. Barn og forældre spørges ind til, hvad de gerne vil opnå med deltagelse i gruppen, og denne viden indgår i familiekonsulenternes udvælgelse af emner til gruppen. Familiekonsulenten foretager også her en vurdering af, hvorvidt søskendegruppen er det rette tilbud til barnet, og om barnet har lyst til at deltage.

2. FORLØBET

Søskendegrupperne strækker sig over 10-12 mødegange af to timers varighed. 1-2 gange i forløbet deltager forældrene i søskendegruppens møder.

TYPISKE EMNER I SØSKENDEGRUPPERNE ER:

Hvad kan jeg sige til andre, som spørger ind til min søsters eller brors diagnose? / Hvordan kan jeg forklare andre børn, hvad der er i vejen med min søster eller bror? / Hvordan kan jeg håndtere det, hvis min søster eller bror giver ordrer derhjemme eller slår mig?

Emnerne vælges på baggrund af forsamtalet, gruppelederens erfaring og løbende på baggrund af samtaler i gruppen og de emner der fylder for børnene.

- ▶ **MØDER I SØSKENDEGRUPPEN:** På første mødegang præsenterer børnene sig selv, hvorefter de laver forskellige aktiviteter. Mødegangene struktureres sådan, at aktiviteterne foregår i mindre grupper (på ca. 5 børn), hvis gruppen er stor. I aktiviteterne veksles mellem fælles samtaler om konkrete emner, lege, kreative aktiviteter, øvelser, film og oplæg ved familieeksulenterne. Som afslutning på hver mødegang samles alle børnene igen til fælles afrunding.
- ▶ **SØSKENDE I FOKUS:** Det er vigtigt, at det i søskendegruppen er deltagerne selv, der er i fokus, og ikke deres søster eller bror med en funktionsnedsættelse. Derfor lægges der i gruppen vægt på at lære børnene at have fokus på dem selv og deres egne følelser. Gruppeforløbet har fokus på børnenes bekymringer, udfordringer, håndteringen af disse, hverdagepisoder mv. Med gruppen forsøger familieeksulenterne at normalisere og stabilisere de følelser, som børnene har i forhold til deres søskende med funktionsnedsættelse. Det er hensigten at skabe et fælles sprog og give børnene en fornemmelse af, hvordan man kan tale om emnet.
- ▶ **VIDEN OM DIAGNOSER:** I søskendegruppen præsenteres børnene for alderssvarende viden om funktionsnedsættelse. Målet er at give børnene en forståelse af, hvad det vil sige at have en diagnose, og af diagnosens betydning for, at deres søster eller bror gør, som de gør. Gruppeledernes erfaring er, at det er positivt for børnene, at det er andre end forældrene, som fortæller om diagnosen. Børn kan opleve det som om, forældrene altid forsvare deres søskende, og det er derfor væsentligt, at de får en forståelse for, hvorfor deres forældre agerer, som de gør, overfor deres søster eller bror. Fokus er altså ikke på at få viden om en diagnose, men på at støtte barnet i at være i en familie med en søskende med en funktionsnedsættelse.
- ▶ **PAUSE-LEGE:** Der holdes ikke pauser under gruppemøderne, men i stedet bryder familieeksulenterne mødegangen op med forskellige "pause-lege". På den måde bliver også pauserne styret af familieeksulenterne, så pausetiden ikke overlader børnene for meget til sig selv. At det hele tiden er en voksen, der har styringen, er en del af læringen i gruppen: For mange søskende kan det være godt at lære, at det er ok at slippe styringen og overlade ansvaret til en voksen.
- ▶ **ET TRYGT OG RART RUM:** Erfaringerne fra Københavns Kommune viser, at det er meget vigtigt, at stemningen til møderne er god, så det er rart for børnene at komme i gruppen. Det trygge rum skabes ved at de sociale spilleregler overholdes, at de professionelle overholder deres tavshedspligt, og at børnene lærer hinanden at kende. Det er her centralt, at fagpersonerne aldrig vurderer, dømmer og definerer, hvordan børnene i gruppen har det. Det skal være rart at være der, så børnene får lyst til at bidrage og åbne sig følelsesmæssigt samt føler sig trygge ved at dele deres følelser med de andre, men de har også fokus på at have det sjovt sammen. Mødegangene ligger som regel om eftermiddagen, hvor børnene har fri fra skole, og der kan derfor være et behov for, at børnene "geare ned" efter en lang dag. For at understøtte en god og tryk stemning ved møderne tænder gruppelederne stearinlys og serverer saftevand og boller til børnene som opstart på hver mødegang.
- ▶ **NÅR FORÆLDRENE DELTAGER:** Ved 1-2 af gruppens møder deltager børnenes forældre. Til disse møde-gange har børnene i fællesskab skrevet nogle forskellige spørgsmål ned til forældregruppen, som læses højt for forældrene ved mødet. Familieeksulenterne er ordstyrer og hjælper børnene til at få sagt det, de har talt om og at forældrene ikke misforstår, det børnene siger. Familieeksulenterne i Københavns Kommune oplever, at børnene ofte har et behov for at beskytte deres forældre, og derfor kan de have svært ved at fortælle om deres følelser direkte til forældrene. I Søskendegruppen kan de fortælle mere åbent om deres tanker og følelser, uden at det er rettet direkte mod deres egne forældre og med dem selv som afsender.
- ▶ **AFSLUTTENDE SAMTALE:** Ved forløbets afslutning holder familieeksulenterne en afsluttende samtale med hver enkelt familie. Der udarbejdes desuden en telefon- eller mailliste, så børnene kan fortsætte kontakten efter endt forløb.